

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

XXIII. An sola fide homo iustificetur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

est conuersio. Ideo inquit Chrysostomus : *ἔκκη ἰδοὶ τὸν θεόν, βαλόμενον ἐκ
ἐκκλ.* SEMPER Ecclesiam hi duo exercitus hostiles circumfi-
dent, Pelagiani & Enthusiastici. Pelagianorum similes fuerunt Pha-
risæi, & deinde Papiſtici, & magna legiones Monachorum, qui fixe-
runt externa disciplina legi Dei satisfieri, & mereri homines illa um-
bra disciplinæ remissionem peccatorum, & iustos esse. Enthusiastici
sunt, qui gloriose iactitant afflatu sine uerbo Dei, ut Anabaptistæ, &
Stenckfeldius multis voluminibus contendit, Deum se communicare
hominibus sine ministerio seu cogitatione doctrinæ. Postea accedere
doctrinam, ut exterior homo habeat exercitium. Hac fanatica prorsus
improbanda sunt. ALII non volunt uideri tollere doctrinam,

& tamen remouent consolationem, quæ incoatur uerbo, cum
disputant promissionem particularem esse, & ponunt contradictorias
voluntates in Deo. His oppono dictum : Fides ex auditu est. Et quæ
potest esse fides, si depellatur mens à promissione his fulminibus ?
Fortassis nihil ad te pertinet promissio, expecta violentos raptus &
coactionem.

SCIO alias disputationes horridiores à quibus-
dam moueri, quarum certe modum aliquem esse oportet. Ego his qui
sunt in cœtu uocatorum, & sunt in doloribus, propono uirtualem
promissionem, nec pono contradictorias in Deo voluntates, & sæpe
cogito agonem cuiusdam sancti viri, qui subinde repetebat hanc uo-
cem ante mortem : Lucerna pedibus meis uerbum tuum. Vidimus
ipsum Lutherum in suo quodam agone ego & alij sæpe repentem
hoc dictum : Conclust omnes sub peccatum, ut omnium misereatur.
Memini sanctam matronam his uerbis sæpe repetitis in agone osten-
dere se uera consolatione erectam esse : Venite ad me omnes, qui la-
boratis & onerati estis, & ego reficiam uos.

ET nota est mihi
Dei beneficio, antiquitas. Congruit hæc sententia, in qua acquiesco,
cum sanioribus scriptoribus piæ uetustatis. Et qui Augustinam duri-
us interpretantur, iniuriam ei faciunt. Et tamen simul fateor plurima
Deum in omnibus sanctis ita agere, ut uoluntas tantum sit subiectum
patiens. Interea tamen regula tenenda est : Fides ex auditu est, cogi-
tatione promissionis nos sustentemus, repugnemus diffidentia, &
inter ueros gemitus dicamus : Credo Domine, sed opem fer imbecil-
itati meæ.

ARTICVLVS XXIII.

AN SOLA FIDE HOMO
iustificetur ?

RESPONDEO plane & perspicue. Vera est propositio, & fir-
missime retinenda : Homo iustificatur sola fide, scilicet, coram Deo,
& parti-

& particula exclusiua expressa est à Paulo vocabulo gratis. Nec alia est sententia huius propositionis in Ecclesijs nostris, quam quæ est verborum Pauli Roma. 3. Iustificamur autem gratis ipsius gratia per redemptionem, quæ est in Christo Iesu, quem posuit propitiatorum per fidem in sanguine eius. Et quomodo intelligantur uocabula & tota propositio, id ex longioribus scriptis sumi potest.

A c nequaquam transformo Pauli dicta in Synecdochen Origenicam aut Stenckfeldianam, quæ omnes sic interpretantur Paulum: Fide præparamur ad iustitiam, ut postea alia re, scilicet, alijs virtutibus, dilectione seu nouitate, seu iustitia essentiali, simus iusti coram Deo, ut si dicas: Motu corpus animalis calefit, id est, præparatur ad calorem, ut postea alia re, scilicet calore, sit calidum. Sic Papistæ dicunt, Homo est iustus fide formata, qui hoc uolunt, non fide, sed ceteris virtutibus hominem iustum esse. I D E M sentit Osiander, sed nominat causam pro effectu. Homo est iustus Deo ipso habitante in homine, & efficiente nouas virtutes.

E T S I autem uerum est, cum in conuersione sit uera consolatio fide per Spiritum sanctum, habitare Deum in cordibus, & incoari nouam obedientiam: tamen semper standendum est in hac uita, personam iustam esse coram Deo, sola fide, id est, habere remissionem peccatorum, & reconciliationem seu imputationem iusticie, placere seu acceptam esse personam Deo ad uitam æternam & hæredem uitæ æternæ sola fide, id est, fiducia mediatoris. Ut, quanquam in Paulo renato habitat Deus, & sunt excellentes uirtutes: tamen quia adhuc in eo peccatum est in hac uita, persona habet remissionem peccatorum, reconciliationem & imputationem iusticie, & est iusta, placens Deo, & accepta ad uitam æternam sola fide, id est, propter solum mediatorem.

H I C intellectus propositionis confirmatur per hanc Antithesin: Non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. Item: Vere scio quod homo non sit iustus coram Deo.

A L T E R V M membrum Antithesis: Iustificamur gratis fide propter Christum.

A G N O S C I T Paulus, se in iudicio Dei nec propter opera, nec propter excellentes uirtutes donatus à Deo, iustum esse, id est, habere remissionem peccatorum, & imputationem iusticie, & acceptum ad uitam æternam: Sed propter mediatorem, sola fide. Ita semper accedimus ad Deum fiducia solius mediatoris, sicut Daniel inquit: Non propter iusticiam nostram, sed per misericordiam propter Dominum exaudi nos.

H A N C consolationem ueram & necessariam esse omnes pij intelligunt. Et tamen postquam persona fide recepta est, & pacem habet apud Deum, sequens nouitas est iusticia, id est, obedientia congruens cum uerbo Dei, & in credente placens Deo, sicut Petrus inquit: Offerre Deo hostias spirituales acceptas Deo per Iesum Christum.

D E N I Q U E qui
no

non retinent exclusiuam, delabatur in Synecdochen Origenicam aut Papisticam, etiamsi apud alios alia sunt verborum præstigæ, vt, quicunque sic interpretantur dictum: Fide sumus iusti, id est, in præsentia nouitate. Id cum dicunt, dissentiunt à seipsis, quia hæc dicta dissentiant, Sola fide, & sola nouitate. **C L A M A T** autem vniuersa doctrina Prophetica & Apostolica, Sola misericordia homines in hac vita certò propter Mediatorem iustos esse, & hæc misericordia apprehenditur sola fide, qua audientes promissionem reconciliationis, & intuentes filium Dei mediatorem sustentamus nos in veris doloribus, sicut in Psalmo dicitur: Saluum me fac propter misericordiam tuam.

Et hac ipsa Fide per Spiritum sanctum fit consolatio, & liberatio ex doloribus inferorum, de qua dicitur: Iustificati fide, pacem habemus apud Deum. Et hæc ipsa fides & pax, id est, læticia, qua acquiescimus in Deo, sunt motus accensi per Spiritum sanctum, in quibus motibus vere agnoscuntur æternus Pater remittens peccata, & Filius mediator, propter quem remittuntur peccata, & imputatur iusticia, & Spiritus sanctus lætificans & viuificans corda, sicut Paulus inquit: Accepistis spiritum adoptionis filiorum, quo clamamus, Abba pater. Item Ephes. 1. Audito Euangelio credentes obsignati estis Spiritu sancto, qui est arrabo hereditatis. **E T S I** autem interdum veteres scriptores negligentius locuti sunt, tamen nõ dubium est, omnes conuersos ad Deum testari, hanc sententiam veram esse, quam multi didicerunt etiam in sua conuersione, quanquam in explicando alias magis, alias minus plane loquuntur.

R E C T A loquitur Bernardus in sermone tricesimo secundo in Cantico, si sine calumnia intelligatur: Quisquis pro peccatis compunctus esurit & sitit iusticiam, & credit in te, qui iustificas impium, is per solam fidem iustificatus pacem habebit apud Deum. Hæc verba recte intellecta suffragantur nostræ sententiæ.

S I C & Basilius particula Sola fide usus est in conuersione de Humilitate. Qui gloriatur, in Domino gloriatur, dicens quod Christus nobis factus sit sapientia à Deo, iusticia & sanctificatio, sicut scriptum est: Qui gloriatur, in Domino gloriatur. Hæc est enim perfecta & integra gloriatio in Deo, quando neque propter iusticiam suam quisquam effertur, sed agnoscit se indigere vera iusticia, Fide autem sola in Christum iustificari. Denique antithesis consideretur. Pontificij delent consolationem, quæ est proprijsima vox Euangelij. Iubent enim semper dubitare, an sis in gratia. Hæc dubitatio cum sit impia, necesse est contradictoriam sententiam retineri, quod in conuersione oporteat fide accipi remissionem peccatorum, & statui quod sis in gratia. Et hæc fides nititur sola misericordia propter mediatorem promissa, iuxta dictum: Ideo ex fide gratis, ut sit summa promissio. Hæc antithesis ualde perspicue refutat Pontificios.

Ii cios.

cios. Quia ubi hæret dubitatio, quam docent, corda fugiunt Deum, nõ inuocant, & sequitur aut profanitas aut desperatio, iuxta dictum. Quomodo inuocabunt non credentes? Et Augustinus inquit: Peccatio sine fide peccatum est. Et extant perspicua dicta sanctorum scriptorum, quæ simul & dubitationem prohibent, & continent exclusiuam. Vt, Augustinus inquit: Totius fiduciæ certitudo est in precioso sanguine Christi. Item: Tota spes mea est in morte Domini mei, &c.

EXTANT autem nostræ declarationes & confirmationes, ex quibus etiam sumatur responsio ad præstigijs, quibus obruere veritatem Pontificij conantur.

ARTICVLVS XXIIII.

AN CREDANT, BONA OPERA
facta in dilectione, esse merita
vitæ æternæ?

PLANE respondeo. Bona opera, etiam renatorum, nequam sunt merita vitæ æternæ: sed simul gratis propter filium Dei, sola fide, iustificatur homo & viuificatur Spiritu sancto, & fit hæres vitæ æternæ, sicut expresse Paulus inquit: Donum Dei est vita æterna. Et Ioan. 3. Vt omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Item Ioan. 17. Hæc est vita æterna, vt cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti Iesum esse Christum. Item 1. Ioan. 5. Qui habet filium, habet vitam, &c.

ILLUSTRATIONEM & hanc sententiam Antithesis: Non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Item: Vere scio, quod non sit homo iustus coram Deo. Ergo nostra obedientia non est meritum seu precium vitæ æternæ, seu res digna vita æterna.

HANC consolationem, quæ est perspicua vox Euangelij, retineri necesse est. Nec inde sequitur, Bona opera non sunt meritum vitæ æternæ. Ergo concessa est licentia scelerum, sicut Antinomorum doctrina & vita sonant. His opponimus hanc firmissimam propositionem: Debitores sumus, non carni, vt secundum carnem viuamus. Item 1. Cor. 6. Ne erretis, neque scortatores, neque idololatræ, neque mæchi, &c. regnum Dei possidebunt. Galat. 5. Talia facientes regnum Dei non possidebunt. 1. Timoth. 1. Milita bonam militiam, retinens fidem & bonam conscientiam. Neque enim filius Dei ideo sustinuit ineffabiles dolores in agone & in morte, vt tu furenter laxes frænum omnibus cupiditatibus, sed venit vt destruat opera Diaboli, Et sic destruit: Merito & efficacia, meretur nobis remissionem peccatorum, imputationem iusticiæ, donationem Spiritus sancti & vitæ æternæ: & est efficacia per Euangelium, cum sit remissio peccatorum, & imputatio iusticiæ.

Æternus